

Zpráva o činnosti spolku Baobab

Rok 2018

Přehled registrovaných sociálních služeb, podpůrných programů a vzdělávacích aktivit organizace v Praze a Kladně.

Rok 2018 byl obdobím stabilního poskytování služeb, rozvoje odborných kompetencí pracovníků a posilování rehabilitačního i recovery přístupu. Vedle registrovaných služeb byly realizovány také projekty zaměřené na zdravý životní styl, pohybové aktivity, rekondiční pobyty a vzdělávací kurzy.

5

registrovaných služeb

3

projektové programy

196+

podpořených osob ve službách

Praha a Kladno

hlavní působišťe

Obsah zprávy

- Přehled služeb a projektů
- Case Management
- Sociálně terapeutická dílna Malý princ
- Aktivizace a rozvoj sociálních dovedností
- Centrum sociálně rehabilitačních služeb

Další kapitoly

- Projekt podpory zdravého životního stylu
- Pohybové a volnočasové aktivity
- Rekondiční pobyty
- Služba Student
- Vzdělávací kurzy angličtina a PC
- Závěrečné shrnutí roku 2018

Přehled hlavních služeb a programů

Souhrn základních údajů za rok 2018

Služba / program	Místo	Kapacita / klienti	Financování	Poznámka
Case Management	Kladno	32	OPZ / MPSV	Individuální konzultace včetně terénní formy
STD Malý princ	Kladno	37	projekt SK	Rukodělná a keramická dílna, svépomocná skupina
Aktivizace a rozvoj sociálních dovedností	Praha	39	MHMP	Skupinová rehabilitace v recovery přístupu
Centrum sociálně rehabilitačních služeb	Praha	44 / 13 lůžek	MHMP	Tréninkové bydlení, dávkové a dluhové poradenství
Služba Student	Praha	44	MHMP	Studijní dovednosti, práce se stresem, kognitivní trénink
Zdravý životní styl	Praha	18	HMP + dary	Semináře, nákupy, vaření a edukace
Pohybové a volnočasové aktivity	Praha	23	dotace + poplatky	Fotbal, florbal, šachy, výlety a další aktivity
Rekondiční pobyty	Praha	2 pobyty	dotace + spoluúčast	Pětidenní pobyty se psychosociálním programem
Kurzy angličtiny a PC	Praha	4 kurzy	dotace + poplatky	Dva běhy angličtiny a dva běhy PC kurzů

Case Management

Registrovaná služba sociální rehabilitace (7619238), Kladno

32	490	1,5	3
uživatelů	hodin přímé práce	pracovní úvahy	pracovníci

Služba byla poskytována po celý rok 2018 a probíhala zejména formou individuálních konzultací. Podle potřeb klientů bylo možné schůzky uskutečnit také v terénu, což zvyšovalo dostupnost podpory a pružnost služby.

V průběhu roku nebyl z kapacitních důvodů odmítnut žádný zájemce. Důležitou změnou bylo schválení projektu Podpora vybraných druhů sociálních služeb ve Středočeském kraji II na období 2018–2019, vedeného pod registračním číslem CZ.03.2.60/0.0/0.0/15_005/0007846. Projekt financovaný z Operačního programu Zaměstnanost po dobu svého trvání plně nahradil dotační řízení Středočeského kraje.

Vzdělávání a odborný rozvoj

- odborná stáž v Psychiatrické nemocnici Horní Beřkovice (8 hodin)
- akreditovaný kurz Psychiatrické minimum (20 hodin)
- kvalifikační kurz Pracovník v sociálních službách (150 hodin) u jednoho zaměstnance
- vzdělávací program k sociálním dávkám a hmotné nouzi (6 hodin) pro vedoucí pobočky

Služba byla průběžně propagována prostřednictvím facebookových stránek Baobab Kladno, webových stránek organizace a distribucí propagačních materiálů odborníkům i navazujícím zařízením pracujícím s cílovou skupinou.

Sociálně terapeutická dílna Malý princ

Registrovaná sociálně terapeutická dílna (52864418), Kladno

37	1 257	1,6	3
uživatelů	hodin přímé práce / pracovník	pracovní úvazky	pracovníci

Služba byla poskytována po celý rok 2018. Klienti měli k dispozici rukodělnou a keramickou dílnu. Skupinová práce probíhala pětikrát týdně a nabídka aktivit byla nastavena s ohledem na kapacitu dílen i individuální potřeby uživatelů.

Maximální kapacita rukodělné dílny činila 11 osob a keramické dílny 8 osob. Z kapacitních důvodů byla skupinová aktivita pro jednoho klienta dostupná maximálně dvakrát týdně. Současně mohli klienti po celý rok využívat svépomocnou skupinu v keramické dílně, a to jak aktivní, tak bývalí klienti služby.

Služba byla financována v rámci projektu Podpora vybraných druhů sociálních služeb ve Středočeském kraji, reg. č. CZ.03.2.60/0.0/0.0/15_005/0001774. Cílem projektu bylo zajistit rozvoj, efektivní podporu a financování vybraných sociálních služeb na území Středočeského kraje.

Vzdělávání zaměstnanců probíhalo obdobně jako u služby Case Management. Zaměstnanci absolvovali odbornou stáž v Horních Beřkovicích, kurz Psychiatrické minimum, kvalifikační kurz pracovníka v sociálních službách a vedoucí pobočky navíc program k vyřizování sociálních dávek.

PR aktivity probíhaly prostřednictvím facebookových stránek Baobab Kladno, webu organizace a vlastních propagačních materiálů distribuovaných mezi spolupracující organizace a odborníky.

Aktivizace a rozvoj sociálních dovedností

Registrovaná služba sociální rehabilitace, Praha • vedoucí služby Mgr. Zuzana Tonhauser

39	1,3	MHMP	recovery
podpoření klienti	pracovní úvazky	financování	přístup

Rok 2018 byl pro službu rozvojovým obdobím. Došlo k úpravám obsahu rehabilitačních skupin i ke změnám v tvorbě programu tak, aby lépe odpovídal aktuálnímu složení skupin. V praxi se ukázalo, že pestřejší složení klientů vede k většímu vzájemnému obohacování, podpoře motivace i aktivnějšímu sdílení zkušeností.

Služba dále posilovala koncept recovery. Tento směr byl ukotven absolvováním kurzu Recovery model a stáží v organizacích Kaleidoskop a Ledovec, včetně účasti na svépomocné skupině CHRC - Clubhouse and Recovery College v Plzni.

Klienti přicházeli do služby zejména na doporučení ambulantních psychiatrů. Na skupinách byla řešena témata zvládnání každodenního života s duševním onemocněním, naděje na uzdravení a spokojený život, práce se silnými stránkami, negativními myšlenkovými schémata, vnitřním dialogem, zdravým životním stylem, psychohygienou a zvládnáním stresu. Součástí byl vždy i nácvik sociálních dovedností podporujících samostatný život a pracovní uplatnění.

Vzdělávání a odborný rozvoj

- Recovery model (16 hodin) - Radka Laštovková, Zuzana Tonhauser
- Základy krizové intervence a sebepěče pracovníka (16 hodin)

- týdenní stáž Kaleidoskop
- stáž Ledovec

Plán pro rok 2019 zahrnoval rekonstrukci prostor, v nichž se skupiny scházejí, další vzdělávání v nových přístupech a intenzivnější prezentaci služby. Ta byla stále někdy veřejností vnímána spíše jako volnočasová aktivita než jako sociální rehabilitace s rehabilitačním programem.

Centrum sociálně rehabilitačních služeb

Registrovaná služba sociální rehabilitace, Praha • vedoucí služby Mgr. Michaela Schrollová

13

lůžka

44

klienti 2018

MHMP

financování

adiktoložka

nová role

V druhé polovině roku byla do týmu přijata adiktoložka, která rozšířila podporu pro klienty s duální diagnózou. Současně došlo k výrazné rekonstrukci a vybavení čtyř bytů určených pro tréninkové bydlení.

Klienti v programu systematicky nacvičovali běžné dovednosti spojené s péčí o domácnost - pravidelný úklid, nakupování, vaření, praní, hospodaření s penězi a osobní hygienu. Přibližně u 90 % klientů bylo možné sledovat posun ve zvýšení těchto dovedností.

Nalezení následného bydlení bylo zakázkou všech klientů tréninkového bydlení. V roce 2018 však nikdo neodešel do samostatného bytu, zejména kvůli nízké cenové dostupnosti bydlení. Tři klienti odešli na ubytovnu, čtyři do hospitalizace a u dvou klientů byla služba ukončena nedobrovolně pro opakované porušování pravidel.

Vzdělávání a odborný rozvoj

- Základy krizové intervence a sebezpečí pracovníka (16 hodin)
- Individuální plánování (16 hodin)
- Minimum z psychiatrie pro pracovníky v pomáhajících profesích
- stáž Bona

Služba se dlouhodobě potýká s nedostatkem cenově dostupného bydlení pro lidi s duševním onemocněním. Klienti často pobírají nízký invalidní důchod a nedosáhnou na komerční nájem ani na složení kauce. Z tohoto důvodu se služba aktivně zapojuje do podpory sociálního bydlení a hledá cesty k větší stabilitě bydlení klientů.

Další důležitou oblastí byla dluhová problematika, která se týkala zhruba 40 % klientů, nejčastěji formou krátkodobé podpory a poradenství. Otázky sociálních dávek byly řešeny asi u 70 % klientů; u 90 % se podařilo dávky vyřídit, u části klientů však komplikace v systému přetrvávaly.

Projekt podpory zdravého životního stylu

Projekt zaměřený na podporu lidí s duševním onemocněním při změně životního stylu

18

zapojení klienti

2

semináře

2

návštěvy obchodů

20

kombinované lekce

Hlavním cílem projektu bylo naučit klienty vhodným stravovacím návykům, povzbudit je k fyzické aktivitě a převzetí zodpovědnosti za vlastní zdraví. Projekt tak podporoval proces údravy, stabilizaci zdravotního stavu a snižování negativních dopadů duševní nemoci i medikace.

V průběhu roku byly realizovány dva semináře zaměřené na zdravý životní styl, dvě návštěvy obchodů se zdravou výživou a dvacet kombinovaných lekcí zdravého životního stylu. Lekce probíhaly na adrese Pujmanové 1219/8 dvakrát týdně, vždy v pondělí a ve čtvrtek, a jedna lekce trvala 3,5 hodiny.

Součástí každé lekce byl teoretický úvod k výživě, seznámení se surovinami, praktická příprava jídla podle zásad zdravého stravování, společné stolování a závěrečný úklid. Významnou roli hrál peer pracovník, který do edukace přinášel vlastní zkušenosti a motivoval klienty k přenosu dovedností do domácího prostředí.

Plánovaný cíl zapojit 20 osob se nepodařilo zcela naplnit; do projektu vstoupilo 18 lidí. Ostatní cíle projektu byly splněny. Účastníci hodnotili jako nejpřínosnější zejména praktické nácviky nakupování a vaření.

Finanční přehled

Položka	Částka
Celkové náklady projektu	114 555 Kč
Dotace HMP	80 000 Kč
Účastnické poplatky	2 323 Kč
Vlastní zdroje	7 912 Kč
Sponzorské dary	24 320 Kč
Částka na 1 klienta	6 364 Kč

Pohybové a volnočasové aktivity

Projekt rehabilitačních, pohybových a komunitních aktivit pro lidi s duševním onemocněním

113 000 Kč

dotace

38 286 Kč

účastnické poplatky

5 600 Kč

dar

171 610 Kč

celkové náklady

Projekt zahrnoval pravidelné sportovní a volnočasové aktivity: fotbal, florbal, jógu, šachy, zdravotní procházky a turistický klub Traveller. Každý zájemce měl možnost zúčastnit se ukázkové lekce zdarma a následně se rozhodnout pro pravidelnou docházku.

Fotbal probíhal jednou týdně v prostorách ZŠ Horáčkova. Tým Baobabu obdržel vlastní dresy a znovu reprezentoval organizaci na turnaji. Florbal byl realizován jednou týdně v délce 1,5 hodiny v tělocvičně ZŠ Na Planině i venku. Obě aktivity měly jasnou strukturu od rozcvičení přes nácvik herních dovedností až po samotnou hru a závěrečné ukončení.

Turistický klub Traveller probíhal formou pravidelných skupinových výletů jednou za čtrnáct dní v sobotu, s maximální kapacitou 10 osob. V roce 2018 proběhlo 23 výletů. Program silně propojoval rozvoj fyzické zdatnosti a trénink sociálních dovedností a současně posiloval svépomoc klientů při organizaci jednotlivých akcí.

Šachový program vedl licencovaný trenér a aktivní ligový hráč. Vedle samotné hry se věnoval i taktice, rozborům partií a zařazena byla také mimořádná lekce s hostem, nejlepším českým šachistou Davidem Navarou. Naplněnost kurzu při maximální kapacitě 10 osob dosáhla 80 %.

Hlavním cílem projektu bylo přispět k rehabilitaci handicapů, které často provázejí duševní poruchy - zhoršení sociálních dovedností, oslabení psychomotorických funkcí, sníženou kondici, nadváhu, sociální izolaci i obavy ze sociálních kontaktů.

Finanční přehled

Položka	Částka
Dotace	113 000 Kč
Příjmy od klientů	38 286 Kč
Dar	5 600 Kč
Vlastní zdroje	14 724 Kč
Celkové náklady	171 610 Kč

Rekondiční pobyty

Dva pětidenní pobyty s psychosociálním programem a nácvikem každodenních dovedností

2	12 300 Kč	7 200 Kč	32 345 Kč
realizované pobyty	spoluúčast klientů	skutečně použité dotace	celkové náklady

V roce 2018 byly realizovány dva rekondiční pobyty, každý v délce pěti dnů. Pobyty byly koncipovány jako zátěžové programy kombinující fyzickou aktivitu, činnosti každodenního života a psychosociální techniky. Standardně se jich účastnili občané hlavního města Prahy.

Zájemci o pobyt se hlásili u koordinátora a účast byla podmíněna formulářem od ošetřujícího psychiatra. Týden před pobytem probíhala informační schůzka, na níž byly předány podrobné informace, seznam potřebných věcí a vybírány formuláře i platby. Na začátku pobytu byl s každým klientem podepsán souhlas se zpracováním osobních údajů a byla nastavena pravidla pobytu.

První pobyt se uskutečnil v termínu 27.–31. 8. 2018 v Osinalicích. Ubytování probíhalo v prostých podmínkách rekonstruovaného statku. Klienti zde trénovali každodenní režim, manipulaci se dřevem, společnou organizaci programu, komunikaci i fyzickou zdatnost během pěších výletů v kopcovitém terénu.

Vzhledem k nižšímu počtu přihlášených klientů nebyla splněna podmínka pro plné vyčerpání dotace a část prostředků bylo nutné vrátit. Přesto pobyty přinesly účastníkům výrazný nácvik samostatnosti, každodenního režimu, spolupráce i komunikace s okolím.

Finanční přehled

Položka	Částka
Celková spoluúčast klientů	12 300 Kč
Výše dotace	34 000 Kč
Skutečně použité dotace	7 200 Kč
Vratka dotace	26 800 Kč
Vlastní zdroje	11 945 Kč

Celkové náklady

32 345 Kč

Služba Student

Registrovaná služba sociální rehabilitace, Praha • vedoucí služby Mgr. Petra Bartovská

44

klienti 2018

1,87

pracovní úvazky

6 klientů

program Nauč se učit

5 klientů

Práce se stresem

Služba byla poskytována zdarma a po celý rok nabízela individuální podporu studentům a dalším klientům s duševním onemocněním. V roce 2018 se proměnila struktura klientely; přibylo klientů s poruchami osobnosti a afektivními poruchami vedle klientů s poruchami psychotického okruhu.

Od března do června probíhal tréninkový program studijních dovedností Nauč se učit. Od října do prosince navazoval program Práce se stresem. Současně pokračoval individuální trénink kognitivních funkcí. Klienti kurzy hodnotili jako užitečné a po jejich skončení projevovali zájem v podobných formách podpory pokračovat.

V průběhu roku byla revidována metodika služby a stěžejní předpisy byly upraveny s využitím zkušeností z praxe i nového vzdělávání v oblasti individuálního plánování. Byla také připravována školení pro vysoké školy v Praze zaměřená na komunikaci se studenty s duševním onemocněním a na možnosti jejich podpory ze strany pedagogů i administrativních pracovníků.

Vzdělávání a odborný rozvoj

- Základy krizové intervence a sebezpečí pracovníka (16 hodin)
- Individuální plánování (16 hodin)

Vzdělávací kurzy angličtina a PC

Navazující vzdělávací aktivity pro klienty Baobab z.s.

37 000 Kč

výše dotace

9 300 Kč

příjmy od klientů

8 022 Kč

vlastní zdroje

54 322 Kč

celkové náklady

V roce 2018 proběhly dva kurzy práce s počítačem a dva kurzy angličtiny. Každý kurz se skládal z 12 lekcí a byl otevírán při minimálním počtu účastníků. Všechny studijní materiály byly zahrnuty v ceně kurzu, takže si klienti nemuseli pořizovat vlastní učebnice ani další pomůcky.

Lektory vedli pracovníci s odpovídající odborností, kteří byli zároveň proškoleni v oblasti specifík práce s lidmi s duševním onemocněním a měli k dispozici intervizní konzultace. Každý zájemce si mohl aktivitu nejprve zdarma vyzkoušet v ukázkové hodině.

Kurz angličtiny pro mírně pokročilé probíhal jednou týdně v prostorách Baobabu a byl postaven na kombinaci her, tematických celků, konverzace i procvičování gramatiky. Klienti velmi oceňovali trpělivost lektorky, interaktivitu výuky a skutečnost, že pro ně byly materiály kopírovány v zázemí organizace.

Kurz PC pro začátečníky probíhal v počítačové učebně Baobabu. V průběhu roku se v kurzu vystřídali tři lektoři, což bylo náročné na kontinuitu výuky. Obsah byl přesto průběžně přizpůsobován úrovni klientů a zahrnoval základní obsluhu PC, práci s Office, mapami, vyhledáváním spojení, internetovými nákupy, psaním e-mailů i základy Excelu.

Jednotlivé aktivity byly ze strany klientů hodnoceny kladně, nebyla zaznamenána žádná stížnost ani zásadní připomínka. Klienti byli zklamáni především tím, že v roce 2019 již nebudou vzdělávací aktivity v této podobě pokračovat.

Finanční přehled

Položka	Částka
Výše dotace	37 000 Kč
Příjmy od klientů	9 300 Kč
Vlastní zdroje	8 022 Kč
Celkové náklady	54 322 Kč

Závěrečné shrnutí roku 2018

Hlavní témata, která se napříč službami a programy v roce 2018 potvrzovala

Napříč službami se v roce 2018 zřetelně potvrdila potřeba podpory samostatnosti, sociálních dovedností a stabilizace běžného života lidí s duševním onemocněním. Vedle individuální práce a skupinové rehabilitace hrály zásadní roli také nácviky každodenních činností, podpora zdravého životního stylu, dostupné vzdělávání a bezpečné komunitní prostředí.

Silným tématem zůstávala bytová nouze klientů a s ní spojená obtížná cesta k následnému bydlení. Současně se ukázalo, že promyšlená kombinace odborné podpory, peer prvků, aktivizace, pohybu a vzdělávání má výrazný pozitivní dopad na motivaci klientů, jejich zapojení i celkovou stabilizaci.

Rok 2018 byl také obdobím průběžného vzdělávání pracovníků a upevňování odborných přístupů, zejména v oblasti recovery, krizové intervence, individuálního plánování a psychiatrického minima. Tyto investice posílily kvalitu služeb i připravenost týmu reagovat na rozmanité potřeby klientů.

Baobab v roce 2018 rozvíjel služby tak, aby vedle odborné podpory nabízely také srozumitelný, lidský a prakticky využitelný prostor pro zotavení, aktivizaci a každodenní fungování klientů.

Hlavní akcenty roku 2018

- stabilní zajištění registrovaných sociálních služeb v Praze a Kladně
- rozvoj odborných kompetencí pracovníků a posílení recovery přístupu
- propojení sociální rehabilitace s bydlením, aktivizací, pohybem a vzděláváním